

ת"פ 12143/06/20 - מדינת ישראל נגד ואליד אנטילאט, עודה עזמה (עציר)

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

15 פברואר 2022
ת"פ 12143-06-20 מדינת ישראל נ'
אנטילאט(עציר) ואח'
ת"פ 16732-01-21 מדינת ישראל נ'
עזמה(עציר)

בעניין:

המאשימה:

נגד

הנאשמים:

מדינת ישראל

ואליד אנטילאט

עודה עזמה (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ש שאול ציון

הנאשם 1 בהיוועדות חזותית

ב"כ הנאשם, עו"ד נדב גיאן בשם עו"ד אורי בן נתן

גזר דין

1. בטרם שמיעת הראיות הגיעו הצדדים להסדר טיעון, במסגרתו הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן והוא הודה בעובדותיו. כתב האישום המתוקן מתאר, שבתאריך 17.05.20 סמוך לשעה 22:10 הנאשם החזיק בסם מסוכן מסוג הרואין במשקל כולל של 1998 גרם, שהיה ארוז בארבע חבילות והוסתר מתחת למכסה המנוע של הרכב בו נהג.
2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כאמור, הוא הורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) ו- (ג) רישא בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973.
3. במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים להמליץ לבית המשפט להטיל על הנאשם 5.5 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס לפי שיקול דעת בית המשפט.
4. המאשימה טענה שהיה בדעתה לעתור לענישה מחמירה יותר, אך בסופו של דבר הסכימה לעונש עליו.

עמוד 1

הצדדים ממליצים, בהתחשב בדברים ששמעה בהליך הגישור, בעובדה שאין לנאשם הרשעות קודמות, ובהודאת הנאשם החוסכת זמן שיפוט. עוד טענה, שהמדינה מעוניינת בהעלאת רמת הענישה בעבירות הנדונות, אולם הסנגור טען לכל אורך הדרך שבתיק אחר - ת.פ. 4860-11-20 המדינה הסכימה בנסיבות דומות לעונש של 54 חודשי מאסר בפועל, ועל מנת לעמוד ביחס הולם להסכמתה הקודמת ובה בעת לתקן את המצב ולהעלות את רף הענישה, עמדה על כך שהעונש כאן יהיה חמור יותר, ובכוונתה להמשיך במגמה זו. וצוין, כי קיימת אינדיקציה מסוימת בחומר המודיעיני לפיה הנאשם איננו הבעלים של הסמים, אלא שימש כבלדר שהוביל אותם. ובסופו של דבר נטען שהעונש המוצע ראוי ובית המשפט התבקש לאמצו.

5. ב"כ הנאשם הצטרף לדברי התובע. ציין שהנאשם בן 27, רווק, ללא עבר פלילי. העובד לפרנסתו באופן סדיר במשך שנים ומתגורר עם הוריו בלוד. הוא העביר את הסמים בשליחות אחרים, כבלדר. שוהה במעצר מזה כשנה וחצי. ובמהלך מעצרו השתתף בקבוצות טיפוליות. טען שבמקרים דומים הוטלו עונשים קלים יותר, של 36 ו- 45 חודשי מאסר, ובתיק בו הנאשם החזיק 3 ק"ג הרואין, הוטלו 7 שנות מאסר, ללא קנס. עתר לכבד את הסדר הטיעון ולהימנע מהטלת קנס מכביד.

הנאשם הביע חרטה על מעשיו.

6. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנתונים, הנסיבות והשיקולים הנוגעים לענין, באתי למסקנה שעונש המאסר המומלץ על ידי הצדדים מקל עם הנאשם הרבה מעבר למידה ואין לאשרו.

7. בפתח הדברים מן הראוי לעמוד על טיבו של החומר שהנאשם החזיק.

ההרואין הוא מהסמים הקשים. הוא שייך לקבוצת הסמים המדכאים את מערכת העצבים המרכזית. גורם להתמכרות פיזיולוגית ופסיכולוגית ונחשב לאחד מסוגי הסמים הממכרים ביותר. בשימוש מתמשך, הגוף מפתח עמידות ומאלץ את המשתמש להגדיל את כמויות הסם כדי להרגיש את השפעתו. למכורים, מחסור בסם לתקופה של מספר שעות עד יממה יגרום למצוקה גופנית ולתופעות גמילה, המתבטאות בכאבים עזים בשרירים ובעצמות, הרגשת קור והזעה לסירוגין, עצירות ושלשול לסירוגין, קצב לב מהיר, עלייה בלחץ דם, מצב רוח ירוד, חרדה מוגברת, תוקפנות ונדודי שינה. תופעות הלואי של השימוש בהרואין חמורות. הוא מדכא תחושות כאב, עלול לגרום לירידה בלחץ דם, לאיבוד הכרה ודיכוי נשימתי עד כדי מוות. ומנת יתר עלולה להביא לפגיעה במערכת העצבים, ולמוות. (ראה, אתר הרשות הלאומית לביטחון קהילתי).

8. מנת סם הרואין היא במשקל בסדר גודל של עשרות מיליגרם.

9. מהסמים שהנאשם החזיק ניתן היה להפיק כמות עצומה של מנות סם, שהיתה מגיעה לשוק ונרכשת על ידי משתמשים שונים. כמובן שלא ניתן לדעת לאלו אנשים בדיוק הסם היה מגיע, אבל מטבע הדברים

סמים כאלה מגיעים לכל דורש - משתמשים וותיקים המכורים לסם, וחדשים מקרוב באו, ובהם נערים ונערות בגילאים צעירים מאוד, שבנסיבות שונות נחשפים לסמים, מתחילים להשתמש ונתפסים ברשת ההתמכרות; ובאחוז מסוים מהמקרים, כחלק מהסטטיסטיקה הכללית, השימוש בסם מלווה בתופעות לוואי חמורות; ובמקרים מסוימים, גם אם לא רבים, נעשה בסם שימוש יתר, הגורם לנזקים חמורים עד כדי מוות. ובאופן כללי הספקת כמות כזו של סמים מסוג כזה, היתה יוצרת ומלבה את הנזקים והפגיעות הנגרמים ברגיל מהשימוש בסם קשה.

10. התהליך המהיר של ההתמכרות, עוצמת התלות בסם, וחריפות תופעות הלוואי של העדר סם, גורמים לתנועה מעגלית בה ככל שכמות הסם המסופקת לשוק גדלה כך מתרחב מעגל המשתמשים בסם והדרישה לסם הולכת וגדלה, באופן המבטיח לסוחר הסמים ביקוש מתמיד לסם, שבתורו מאפשר מכירת הסם במחירים גבוהים והפקת רווחים עצומים.

11. הנתונים הכלליים בנוגע לנזקי השימוש בסמים הקשים גלויים וידועים לכל, ובודאי לאלה העוסקים במלאכה המרושעת של הפצת הסמים, המעוניינים בהרחבת המשתמשים בסם לשם הגדלת רווחיהם.

"לעולם נזכור עבירת סמים מה היא, ומה הם ערכי-החברה שאנו נדרשים להגן עליהם. מעבר מזה עומדים המערערים - הם ואחרים שכמותם - אנשים שעיניהם אל בצע-כסף, ומעבר מזה עומדים צרכני הסם, אנשים אומללים שגופם ונפשם מכורים לסם. אותם עלובים תלו עצמם בסם, ואנשים רעים כמערערים מנצלים תלות זו עד-תום לגריפת כסף-רע לכיסיהם. המערערים מוכרים סם-מוות למי שמכרו את גופם לסם, ועל עיסקאות-מכר אלו זוכים הם בתמורה כספית. למותר להזכיר את שרשרת העבירות הנדרשת מעיסקאות הסם: צרכנים שאין הפרוטה מצויה בכיסם פושטים על אחרים, שודדים אותם, פורצים לבתיהם, תוקפים אותם, והכל כדי להשיג מימון לרכישתו של הסם. המערערים אינם חבים, כמובן, מבחינה משפטית בעבירות שעוברים אחרים, אך לעת גזירת העונש נביא כל אלה במניין". - השופט המנוח חשין בע"פ 4998-95 **מדינת ישראל נ' מיגל אוקטביו גומז-קרדוסו** (31.07.1997)

12. החומרה הרבה של עבירות הסמים החמורות, המתייחסות לסמים הקשים, נמצאת בקונצנזוס, ומדיניות הענישה לגביהן הינה מימים ימימה של החמרה מובהקת.

13. בע"פ 8820/14 **זוהר שחר נ' מדינת ישראל** (17.05.2015) בית המשפט העליון קבע, לאחר סקירת פסיקה רלוונטית, כי **רמת הענישה שנקבעה בפסיקה כשמדובר בהחזקת סם מסוג הרואין או קוקאין, שלא לצריכה עצמית, בכמות של עשרות גרמים, נעה בין 3 ל-5 שנות מאסר. ואישר עונש של 3 שנות מאסר על החזקת 112 גרם קוקאין ו- 3.7 גרם חשיש.**

14. הלכה למעשה, בתי המשפט הטילו עונשי מאסר של 3-5 שנים על החזקת סם מסוג הרואין או קוקאין במשקל של עשרות גרם -

ע"פ 482/20 **כסאב מטר** נ' **מדינת ישראל** (04.06.2020) - המערער הורשע בעבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית ובאיומים, בכך שהחזיק בביתו **65 גרם הרואין**, ו- 5 משקלים דיגיטליים, ואיים על אחד השוטרים שלקח חלק בחיפוש. בית המשפט המחוזי השית עליו **4 שנות מאסר**, לצד עונשים נלווים. ובית המשפט העליון הקל בעונשו והעמידו על **3.5 שנות מאסר**, **נוכח אי חוקיות החיפוש והנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**.

ע"פ 6277/14 **אברהם משלטי** נ' **מדינת ישראל** (02.02.2015) המערער החזיק **קוקאין במשקל של 51 גרם**, וכן חומר נוסף שאינו סם מסוכן במשקל של 10 גרם, לצד שקיות ומשקל אלקטרוני. **נקבע מתחם עונש הולם של 3 עד 5 שנות מאסר בפועל**, ונגזרו על הנאשם **4 שנות מאסר בפועל** (וכן הופעל מאסר על תנאי, שמתוכו שנה אחת במצטבר. **ובסה"כ 5 שנים**). ערעורו על חומרת העונש נדחה.

ע"פ 810/11 **רועי שודגוקר בורגרקר** נ' **מדינת ישראל** (30.05.2011) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג **הרואין במשקל של 59 גרם** שלא לצריכה עצמית והותיר על כנו עונש של **36 חודשי מאסר בפועל**.

ע"פ 211/09 **שמעון אזולאי** נ' **מדינת ישראל** (22.06.2010) - המערער הורשע **בהחזקת סם מסוכן מסוג הרואין במשקל של 176 גרם שלא לצריכה עצמית ונידון ל- 5 שנות מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי:

"הענישה מסוג זה נועדה, קודם לכול, לשרת את מטרת הגמול לעבריין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו...להעביר מסר חד משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים".

ע"פ 4381/05 **פאיז אבו זקיקה** נ' **מדינת ישראל** (12.07.2006) בית המשפט דחה את ערעורו של נאשם ללא עבר פלילי שהורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג **הרואין במשקל של 100 גרם** שלא לצריכה עצמית והותיר על כנו עונש של **48 חודשי מאסר בפועל**.

ע"פ 7507/12 **תרא טאעון** נ' **מדינת ישראל** (16.10.2013) המערער החזיק **הרואין במשקל 93 גרם** ונדון ל- **48 חודשי מאסר בפועל** והופעל במצטבר מאסר על תנאי של שבעה חודשים. **הערעור על חומרת העונש נדחה**.

ע"פ 4938/00 **כרים זידאן** נ' **מדינת ישראל** (07.06.2001), בית המשפט העליון דחה ערעור על חומרת

העונש, של נאשם צעיר, בעל עבר נקי - **4 שנות מאסר בפועל, על החזקת 52 גרם הרואין ומאזניים אלקטרוניים לשקילת סם.**

ע"פ 1594/96 **סלאח אלדין בן חאלד עקול נ' מדינת ישראל**, (02.04.1997) בית המשפט העליון דחה ערעור על חומרת העונש שהוטל על המערער - **5 שנות מאסר בפועל, על החזקת 18 גרם הרואין.**

ע"פ 6839/97 **מרדכי עזרן נ' מדינת ישראל**, (28.04.1998) נדחה ערעור על חומרת העונש שהוטל על המערער - **4 שנות מאסר בפועל, על החזקת 72 גרם הרואין ומאזניים לשקילת הסם.**

15. במקרים בהם כמויות הסם הקשה היו משמעותיות יותר, עונשי המאסר שהוטלו היו לתקופות ארוכות. ובמספר פסקי דין בית המשפט העליון ציין שהענישה במקרים החמורים צריכה לשאוף לעבר הגבול העליון של העונש הקבוע בחוק.

בע"פ 253/85 מדינת ישראל נ' יעיש בן מסעוד אוחיון (31.12.1985) דובר בעבירה של עשיית עסקה בסם מסוכן ביחס **להרואין במשקל 631 גרם.** בית המשפט המחוזי הטיל על המשיב 3 שנות מאסר בפועל, ובית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והעמיד את העונש על **6 שנות מאסר בפועל**, תוך אמירת הדברים הבאים -

"... העונשים שהוטלו על המערערים חורגים מרמת הענישה המקובלת... נסיבות המקרה חייבו עונש מאסר לתקופה ממושכת יותר. מוכנים אנו גם לומר כי הענישה המתחייבת במקרים דוגמת המקרה שלפנינו צריכה לשאוף לגבול העליון של העונש שקבע המחוקק, ולא די כי נשלם מס שפתיים באמירה כי עיסוק בסמים "קשים" מחייב הטלת עונשים חמורים, שמפניהם מתגמד השיקול האישי של הנאשם. אמירה זו שאין "כיסוי" מאחוריה לא תתרום דבר למלחמה הבלתי נלאית שמצוים אנו להלחם במי שלמעשה סוחרים בנפשות לשם בצע כסף. אלא שבבואנו ליישם גישה זו במקרה שלפנינו מחוייבים אנו גם להביא בחשבון כי ראשיתה של הפרשה נשאר עלום, כשלדמות המרכזית בה (מוסא) הותר לחזור ללבנון, ככל הנראה כדי למנוע גילויין של כל העובדות, ותעודת החסיון אף היא הוסיפה לערפול. אין זה על כן מן הנמנע כי מי שפעל בשירות המטרה, הוא שיזם את העסקה, וכבר אמרנו כי גם אם אין בכך לפטור מאשמה, נסיבה מקלה יש בדבר. ואם נוסיף לכך את הכלל הנקוט בידינו שאין אנו ממצים בערכאת ערעור את הדין, הייתי מציע, לאחר שדחינו את ערעורם של המערערים על הרשעתם, **להכפיל את תקופת המאסר בפועל שנגזר עליהם...**"

בע"פ 331/88 **יעקב בן יוסף חלובה נ' מדינת ישראל** (21.07.1990) דובר בניסיון לייבא לישראל **1.45 ק"ג הירואין.** הניסיון סוכל. בית המשפט המחוזי הטיל על המערערים 6 שנות מאסר בפועל, ובית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והעמיד את עונשם על **9 שנות מאסר בפועל**, ואמר -

"נראה לנו, כי הדין עם המדינה, כי העונש שהוטל אכן קל מדי ומצדיק את התערבותנו. כבר עמדנו

בשורה ארוכה של פסקי-דין על החומרה המופלגת של עבירות סמים מן הסוג הנדון כאן. עבירות של יבוא סמים **מטרתן לשלוח "חיצונית" מוות לעבר צבור גדול ומהווים איום רציני על שלומם הבריאותי ואף על בטחונם**" (ע"פ 179/88 [6]). על אחת כמה וכמה כאשר מדובר, כמו במקרה זה, בכמות אדירה של 1.450 ק"ג, שממנה ניתן להכין מנות סם לתושבי עיר שלמה. **במקרים אשר כאלה העונש ההולם והראוי הוא עונש שאיננו רחוק מן העונש המירבי שקבע המחוקק, ולנסיבות אישיות יכולה להיות השפעה מועטת בלבד. העונש שהוטל על-ידי בית המשפט קמא איננו נותן ביטוי מספיק למדיניות ענישה זו, ולפיכך החלטנו להתערב ולהחמיר. רק משום שבמקרה דנן לא בוצעה מזימתם של המערערים משום שהסם נתפס בדרך, ומשום מנהגנו שלא למצות את הדין עם משיבים בערעורי המדינה על קולת העונש, לא נטיל עליהם את מלוא העונש שהם ראויים לו...**"

בע"פ 575/88 **עטאף בן-אחמד עודה נ' מדינת ישראל** (11.12.1988) דובר במערער שקיבל בישראל **שני קילו הרואין** שיובאו מלבנון, לצורך הפצתם. בית המשפט המחוזי גזר עליו **12.5 שנות מאסר בפועל**. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש, תוך אמירת הדברים הבאים -

"העונש שנגזר על המערער הוא עונש חמור, וכך אכן צריך להיות העונש כאשר מדובר בעבירה של סחר בכמות כה גדולה של הרואין, **הצפת המדינה בכמויות גדולות של סם, מעשה שהולך ומתרחב, יכולה להיבלם רק על-ידי עונשים מרתיעים ומשמעותיים. מי שנגרר אחרי מעשי עבירה המסכנים חיי אדם בצורה מפליגה, צריך לדעת אל נכון, כי אם יתפס יטופל עניינו בכל חומרת הדין. הדגשנו, לא אחת, כי במציאות המצערת שנוצרה אצלנו צריכים העונשים בעניין הסחר בהרואין להיות חמורים ולשאוף, במידה רבה יותר מן המקובל בעבר, אל העונש המקסימלי שנקבע בחוק...**"

בע"פ 3172/13 **עלא סואעד נ' מדינת ישראל** (07.01.2014) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג **הרואין במשקל של 500 גרם** שלא לצריכה עצמית וניסיון להחזקת סם מסוכן מסוג הרואין שלא לצריכה עצמית והותיר על כנו עונש של **54 חודשי מאסר**.

בע"פ 5337/09 **מאיר בן דוד נ' מדינת ישראל** (31.01.2010) המערער החזיק כ- **377 גרם קוקאין, ונידון ל 5 שנות מאסר בפועל**. ערעורו על חומרת העונש נדחה, תוך שבית המשפט אומר את הדברים הבאים:

"המערער הוא חלק משרשרת הסמים, שרשרת שסופה להחטיא את הרבים ויש לזכור כי מדובר בכמויות עצומות של סם מסוג קוקאין... עם סוחר סמים יש להחמיר. **אין מנוס אלא להקשיח את הלב ולתת משקל מכריע לשיקול ההגנה על הציבור ולשיקול הרתעתם של עברייני סמים בפועל ובפוטנציה**."

בע"פ 10254/09 **יוסף ישראל דהן נ' מדינת ישראל** (02.05.2012) המערער קשר עם אחרים לייבא לישראל **קוקאין במשקל 1,940 גרם**. המערער ניצל את תפקידו כעובד בסניף דואר ישראל על מנת לאתר את החבילות בהן נשלח הסם בטרם יגיעו לנמען, להוציאן מסניף הדואר, ולהזין במחשב של דואר ישראל נתונים

כאילו האריזות הגיעו לנמען. ואכן כך נעשה. כשהגיעו החבילות, המערער נטל אותן, הוציא מהן את הסם והזין נתונים כאילו נמסרו ליעדן ואז נעצר. על המערער הוטלו **12 שנות מאסר**. ובית המשפט העליון דחה את ערעורו וציין בין היתר את הדברים הבאים-

"הנאשם הורשע בעבירה חמורה מאוד של ייבוא קוקאין, סם מסוכן שנודעה לו השפעה הרסנית במיוחד הן על גופו הן על נפשו של המשתמש (ע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' שמאי, פ"ד נח(2) 734, פסקה 5 לפסק דינו של השופט חשין (2004)). **חומרתה המופלגת של עבירה מסוג זה טמונה בהשפעתה המסוכנת של העבירה על מספר רב של קורבנות, ויודגש כי הכמות האדירה של הסם - קרוב ל 2 ק"ג נטו - מגדילה את מספר הצרכנים הפוטנציאלי לסם ומכאן שמעצימה את חומרת העבירה.**"

בע"פ 4887/18 יונייבה נ' מדינת ישראל (08.05.2018) המערערת הורשעה על פי הודאתה בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, לאחר שהחזיקה על גופה סם מסוג **קוקאין במשקל של 490 גר'**. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 3 ל-7 שנות מאסר בפועל**. הנאשמת תושבת רוסיה, ללא עבר פלילי, בעלת רקע רפואי מורכב נדונה לעונש של 4 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון החליט להקל בעונשה בהתחשב במצבה הרפואי, בדידותה בישראל וזיקתה לארץ מוצאה והעמיד את עונשה על **3.5 שנות מאסר בפועל**.

16. חלק מפסקי הדין החמורים שהוזכרו, ניתנו בשלהי שנות ה-80, אך ליחס לא נס. הנימוקים שהצדיקו אז את העונשים החמורים עומדים בעינם ואף ביתר שאת גם היום, שכן היקף עבירות הסמים החמורות וטיב והיקף הנזקים הנגרמים בעטיים רק הלכו והחמירו.

17. כמו בתחום הסחר הלגיטימי כך גם בסחר בסמים הגעת המוצר מהיצרן אל צרכן הקצה מערבת מספר ידיים, ושרשרת ההספקה חיונית לקיום השוק. בשוק הסמים מטבע הדברים המעורבים "הבכירים" נמנעים מחשיפה ומצעדים העלולים לאפשר את הפללתם, והפעילות המעשית, החושפת את מבצעה להפללה, מבוצעת על ידי גורמים בדרג נמוך יותר. אולם מערכת הפצת הסמים היא עמוד השדרה של התהליך, שבלעדיה הסחר לא יכול להתקיים.

בנוסף לכך, היכולת להפליל את הגורמים הבכירים בתחום הסמים מוגבלת מאוד והמלחמה בסמים מתמקדת במאמצים לתפוס את הסמים ולקטוע את שרשראות ההפצה.

הדבר דומה במידת מה לאדם המוביל מטען חבלה רב עוצמה, בידעה בדבר טיבו ויעודו, שביחס למעשה כזה ההצדקה והצורך בענישה חמורה מובנים מאליהם, למרות שהאדם שהמטען נתפס ברשותו איננו הבעלים שלו אלא רק מי שמעבירו ליעדו.

במצב דברים זה שומה להתייחס אל הדרגים המבצעים, התורמים להפצת הסמים ולהיווצרות הנזקים והפגיעות

הנגרמים מצריכתם, במלוא החומרה.

18. ואכן מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לממלאי התפקידים השונים במערך הפצת הסמים, הינה של רצינות וחומרה.

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה הטמונה בעבירות סמים גם כאשר הנאשם משמש כבלדר, שכן לשם מיגור נגע הסמים יש לנתק את שרשרת הפצת הסם ולטפל ביד קשה גם בבלדרים, אשר באמצעותם מועבר הסם אל הציבור, המהווים חוליה הכרחית במערכת הפצת הסמים ומשום כך יש לראות גם בהם גורם מהותי באותה מערכת המסבה נזק רב לחברה (ע"פ 3820/09 מדינת ישראל נ' אוחיון, [פורסם בנבו] בפסקאות 16-17 (6.9.2009); ע"פ 1674/96 קנטו נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3), 722, 725 (9.9.1996)). כך בכלל וכך בפרט כאשר מדובר בסמים המוגדרים כסמים "קשים" דוגמת הרואין, שפגיעתם רבה ולגביהם גובר עוד יותר הצורך בהטלת עונשים מרתיעים... " - ע"פ 5065/15 אליף עבד אל קאדר נ' מדינת ישראל (20.04.2016)

בע"פ 3820/09 מדינת ישראל נ' חיים אוחיון (06.09.2009), נאמרו הדברים הבאים-

"אמנם המשיב לא היווה את החוליה המרכזית בשרשרת הפצת הסם, אך תפקידו במסגרתה היה חיוני, והוא "השיא תרומתו" בהסבת נזק חמור לחברה. מן המפורסמות הוא שמערכת הפצת הסמים נסמכת ונשענת על שירותיהם של אנשים רבים הממלאים לפעמים תפקידים של שליח או של בלדר. ברור שללא עזרתם של אלה לא הייתה המערכת הזאת מסוגלת לגרום את הנזק שהיא גורמת [ראו למשל ע"פ 5735/92 לוי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, [פורסם בנבו], 26.5.1994)]. נקבע כי בסוג זה של עבירות יש להעניש בחומרה ראויה גם שליחים ובלדרים שכן "מערכת הפצת הסמים נסמכת ונשענת, במידה רבה, על שירותיהם של בעלי תפקידים (כביכול "משניים") כאלה".

ובע"פ 1282-07 אילן בן אבו נ' מדינת ישראל (25.07.2007) -

"... לסמים אין רגליים; הם זקוקים למי שיכין אותם, ישווק אותם ויוביל אותם ליעדיהם המפוקפקים. כל חוליה בשרשרת פשע זו ראויה לענישה, ולענישה מכאיבה."

19. שוק הסמים מגלגל סכומי עתק ומאפשר לעבריינים העוסקים בכך להפיק רווחים כספיים ניכרים. וכך ניתן לראות צעירים חסרי כל מקצוע ועבודה המקיימים אורח חיים ראוותני ובין היתר מחזיקים רכבי יוקרה מנקרי עיניים, שלא צריך דמיון מפותח כדי להעריך את מקורות המימון שלהם. כמובן שמצב זה גורם לפיתוי ולרצון לחיקוי ומרחיב את מעגל העוסקים בעבירות הסמים. בנוסף, כספי עבירות הסמים מזינים את הפשיעה בכלל ומחזקים את הפושעים. והם כמובן אינם מדווחים לשלטונות ומשמנים את גלגלי הכלכלה השחורה בישראל.

20. גורמי האכיפה משקיעים מאמצים ומשאבים ניכרים במלחמה בסמים, ובסופו של דבר כמויות הסמים

הנתפסות, שהגעתן לשוק נמנעת, הן מעט מזער מכלל הסמים הנכנסים לישראל מאזורנו. תמונת המצב בנוגע להיקף תופעת הברחת הסמים והסחר בסמים בדרום, שבית המשפט נחשף לה במסגרת עבודתו ובמיוחד בבקשות להאזנות סתר, עגומה מאוד ומעוררת דאגה רבה, ברמה הלאומית.

21. רטוריקה חריפה ונחרצת בדבר חומרת עבירות הסמים והעונש הראוי להן, חשובה להגדרת מדיניות הענישה ולהנחיית בתי המשפט הדיוניים, אולם היא איננה מרשימה את העבריינים. מבחינתם, העונש המוטל הוא נקודת ההתייחסות.

על מנת להילחם בתופעה, חובה להציב ענישה חמורה לגבי כל המעורבים בהפצת הסמים, שיהיה בה כדי להוציא את שכרו של העבריין בהפסדו. להרתיע את אלה השוקלים את צעדיהם מפני מעורבות שכזו. ולהראות לציבור הרחב שעיסוק בסמים כרוך לא רק ברווח כספי אלא גם בסיכון לתשלום מחיר אישי משמעותי וכואב.

22. הכלל הוא שבית המשפט מכבד הסדרי טיעון אלא אם כן האיזון בין ההקלה שהנאשם מקבל במסגרתו לבין אינטרס הציבור מופר בצורה משמעותית (ראה ע"פ 2021/17 יונה יחיאל מצגר נ' מדינת ישראל (30.04.2017); ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל (25.12.2002); וע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (04.12.2013)).

במסגרת בחינת שאלת אימוץ המלצת הצדדים לעונש בגדרי הסדר טיעון, על בית המשפט להביא בחשבון בין היתר את הוויתור שהנאשם עשה בהודאתו על האפשרות לנהל את משפטו עד תום ולצאת זכאי בדיון. ולבחון את הסיבות שהביאו את התביעה להסכים להסדר המקל. קו הגנה משמעותי של נאשם, קושי של התביעה להוכיח את אשמת הנאשם בלעדי הודאתו, כמו גם נסיבות מיוחדות רלוונטיות, הם שיקולים בעלי משקל רב לטובת אישור הסדר טיעון.

בענייננו, הנאשם נתפס כשהוא נוהג ברכב בו הוסלקו הסמים, ולא היה ברכב איש מלבדו; במסגרת ניהול משפטו של המעורב הנוסף בפרשה, עלה שטביעת האצבע של הנאשם נמצאה על ניילון שעטף את אחת מחבילות הסם שנתפסו, ושזמן קצר לפני שהנאשם נתפס הוא היה בקשר טלפוני עם המעורב הנוסף, שגם טביעת האצבע שלו נתפסה על אחת מחבילות הסמים. כך שבידי התביעה היו ראיות טובות להפללת הנאשם. ובפועל, לא נטען שההקלה העונשית שניתנה לנאשם במסגרת הסדר הטיעון נעוצה בקושי של התביעה להביא להרשעתו בהחזקת הסם; וגם לא הוצגו נסיבות, אישיות או אחרות, מיוחדות, להצדקת העונש המוצע.

23. בענישת עבירות סמים, המרכיבים המרכזיים המשפיעים על הערכת חומרת המעשה הם סוג הסם וכמותו. במקרים בהם מדובר באותו סוג סם או בסם מאותה משפחה, החומרה היחסית והעונש יושפעו מכמות הסם ובהתאם לכך גם העונשים השונים יקיימו ביניהם פרופורציה מתאימה הנגזרת מכמויות הסמים השונות (תוך מתן משקל למרכיבים האחרים המשפיעים על מתחם העונש ההולם ועל העונש

ההולם).

הטלת 5.5 שנות מאסר, בהסכמת התביעה, על החזקת כשני קילוגרם הרואין, בנסיבות שהעונש איננו מוסבר בקשיים ראייתיים, איננה עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה שהותוותה בפסיקת בית המשפט העליון, כמתואר, לפיה הענישה בעבירות החזקת סם קשה, כמו הרואין או קוקאין, במשקל של עשרות גרם, הינה בטווח של 3-5 שנות מאסר.

ענישה כזו תהווה תקרה עונשית שתגרום להשפעת רוחב משמעותית בענישת המקרים השגרתיים, שכמות הסם הקשה המוחזקת בהם קטנה בסדרי גודל מזו שכאן. שהרי אם נקבע שעונש כזה הולם להחזקת כשני קילוגרם הרואין, נצטרך לקבוע שהעונש ההולם להחזקת קילוגרם אחד נמוך ממנו משמעותית, ובהתאמה גם העונש על החזקת מאות גרם, ובוודאי העונש על החזקת עשרות גרם. וכך כל סולם יחסיות ענישת עבירות הסמים יצטמק, הענישה תוקל וההרתעה תפחת, והאינטרס הציבורי יפגע מאוד.

24. העונש המוצע אינו עומד בשום אופן במבחן האיזון. ההקלה הגלומה בו לנאשם רבה, ואימוצו לא רק שאיננו מקנה יתרון לאינטרס הציבורי אלא שהוא פוגע בו בצורה משמעותית ורחבה.

25. משקבעתי כי אין לקבל את הסדר הטיעון, יש לגזור את העונש ההולם תוך התייחסות לנסיבות העניין ומתן משקל לעובדה שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון ותוך שקלול נכון של כל שיקולי הענישה.

26. פעולות הנאשם היו מתוכננות ונעשו מתוך מודעות.

מטבע הדברים תנועה של סם מסוג ובכמות כמו בענייננו, ששווי הכספי רב מאוד, איננה ענין לאדם בודד והיא מערבת אנשים נוספים. העברת הסם מדרום הארץ למקום אליו יועד הינה שלב חשוב מבחינת תהליך הפצת הסם. והנאשם הוא זה שאמור היה לבצע אותו ובעת מעצרו הוא היה בעיצומו של המהלך. כך שיש לראות בנאשם כמי שנטל חלק משמעותי בביצוע העבירה. לא למותר לציין שהנאשם לא מסר למשטרה פרטים על מעורבים אחרים ועל חלקם בפרשה ולא טען שאחרים השפיעו עליו בביצוע העבירה.

הנזק שהיה צפוי להיגרם לפרטים שהיו משתמשים בסם, לסביבתם, ולחברה בכלל, חמור ורב. למרבה המזל המשטרה הצליחה לתפוס את הסמים ולמנוע את הגעתם לשוק.

העיסוק בסמים בהקשרים כמו בענייננו נועד להפקת רווח כספי ויש להניח שגם במקרה זה בצע כסף הוא שהניע את הנאשם לבצע את העבירה.

27. הנאשם בן 27, רווק, ללא עבר פלילי. הוא הודה במיוחס לו והוא נתון במעצר מאז שהשוטרים תפסו

אותו מוביל את הסם.

28. לולא הסדר הטיעון, הרי שבהתחשב בנתונים ובנסיבות המשפיעים על מידת העונש, מן הראוי היה להטיל על הנאשם 8 שנות מאסר בפועל.

29. כאשר בית המשפט דוחה הסדר טיעון, העונש שהוא מטיל צריך להיות קל מזה שהיה מוטל על נאשם שהורשע באותה עבירה בנסיבות דומות, שלא הודה במסגרת הסדר טיעון. (ראה ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ז(1) 577, 613-612).

30. בגזירת עונשו של הנאשם אני נותן משקל משמעותי לעובדה שהודאת הנאשם ניתנה במסגרת הסדר טיעון שכלל הסכמה לענין העונש; ומתחשב בגילו הצעיר יחסית של הנאשם ובעובדה שזוהי הרשעתו הראשונה ומאסרו הראשון; ומנגד, אני לוקח בחשבון את הצורך בהרתעת הנאשם והרבים; ובסופו של דבר העונש שייגזר על הנאשם יהיה עדיין קל מזה שהיה נגזר עליו לולא הסדר הטיעון.

31. בהתחשב בכל האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 6.5 שנות מאסר בפועל, מיום מעצרו.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת סמים שהיא פשע.

ג. קנס בסך 50,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תחתיו.

זכות ערעור תוך 45 יום.

**ניתנה והודעה היום י"ד אדר א' תשפ"ב,
15/02/2022 במעמד הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט
סגן הנשיאה**